

staatsbosbeheer

Jaaroverzicht

2023

**Handen
uit de mouwen**

Zet alvast in je agenda:

20 januari, 3 februari,
24 februari, 21 september,
19 oktober, 2 november,
23 november 2024

Beste eilanders en gasten,
In dit jaaroverzicht willen we je graag laten lezen en zien wat we dit jaar gedaan hebben in en voor de natuur op ons mooie eiland. Los van het reguliere werk, werden er grote projecten uitgevoerd.

In januari en november werden er konijnen van de Rotterdamse Maasvlakte naar Vlieland gebracht en in de duinen losgelaten. Het schelpeneiland bij de vogelkijkhut ‘de Vogelkieker’ in de 2e Kroon’s polder werd verlaagd en afgelopen maanden zijn er enorme machines bezig om grote duinvalleien in de Meeuwenduinen en noord van Kooisplek open te maken. Veel lees en kijkplezier!

Werkzaamheden in de duinen en de resultaten

Al jaren schrijven en vertellen we over de diverse werkzaamheden die wij uitvoeren om de duinen open te laten blijven. We willen graag een open duinlandschap om diverse redenen. Wanneer we niks doen verruigen en vergrassen de duinen en uiteindelijk groeit er een bos. Een open duinlandschap is niet alleen mooi, bijzonder en fijn om te zien, maar vooral belangrijk voor de verscheidenheid aan planten, dieren en insecten, de biodiversiteit dus.

De duinen van Vlieland zijn uniek

In een optimaal duinlandschap kan zand stuiven, duinkonijnen kunnen hun gang gaan, groeien echte duinplanten, kunnen zandhagedissen opwarmen in het zand en de duinparelmoervlinder fladdert in de zomer lekker rond. Deze laatste zet haar eitjes graag af op duinviooltjes. Deze duinviooltjes groeien het liefst op kaal zand. Konijnen zorgen voor kaal zand door het graven van hun holen. Zo heeft alles in de natuur met elkaar te maken.

Afgelopen voorjaar zagen we enorm veel duinviooltjes. Op sommige plekken kleurde het hele duin paars. We krijgen vaak vragen of die gemaakte kerven wel werken, want er groeit alweer helm. Allebei is waar, ja, ze werken nog en ja er groeit veel helm. Vanaf het pad kan je het niet goed zien, maar als je er in staat en vooral in het gebied erachter dan zie je overal (vers ingestoven) zand. Dat is precies de bedoeling, dat er steeds een klein laagje zand bij komt. Overpoederen noemen we dat ook wel. We zien ook dat de wind vat krijgt en eigen banen zoekt. Dat werkt dus. En die helm die er groeit, die is niet ideaal. Dus we zoeken naar een mix van handmatig en machinaal om die nog te verwijderen. Het is uiteindelijk de bedoeling dat we er na een aantal jaar niet meer in hoeven om helm te verwijderen. Het heeft tijd nodig.

Geiten zijn slopers

Afgelopen jaar hadden we op twee locaties in de duinen 27 Nederlandse landgeiten die ogenschijnlijk losliepen. Ze hebben allemaal een halsband om met een zendertje. Virtueel hebben we een stuk verruigd duin uit gerasterd. Dit is dus een onzichtbaar raster. Als een geit dit onzichtbare raster nadert is er eerst een vervelend piepje te horen. Gaat een geit toch over de virtuele lijn heen, dan krijgt het beest een lichte elektronische prikkel (minder dan schrikdraad). De vee verzorgers hebben een app, waarop ze precies kunnen zien waar elke geit loopt en hoe vaak een beest een prikkel krijgt. De geiten zijn slim, want na een paar prikkels blijven ze mooi binnen het onzichtbare raster. Ze helpen ons enorm om het duin open te houden. Dat is echt zichtbaar. Ze zijn bijvoorbeeld dol op de vogelkers/prunus. Als je al een tijdje niet rondom de Kikkerbult/ Kooisplekklid geweest bent, ga daar dan maar eens kijken. Wij zijn heel erg enthousiast over het resultaat. Er is enorm veel Amerikaanse vogelkers weggegeten. Hond mee? Dan uiteraard aan de lijn.

De drie oudsten

Hoe doen de Schotse jongens uit Zuid-Holland het?

Vorig jaar november arriveerden er 15 jonge Schotse hooglanders uit Zuid-Holland. Het zijn 15 ossen, (gecastreerde stieren). Zij lopen in het omheinde duingebied tussen De Lange Paal en Bomenland. Een duingebied van 250 ha houden ze open samen met een paar honderd Soay-schapen.

Afgelopen jaar hebben we de drie oudste Schotse hooglanders moeten laten euthanaseren vanwege ouderdom. Gemiddeld wordt een Schotse hooglander 13 tot 15 jaar oud. Deze drie oudjes werden bijna 20 jaar. Dat zegt genoeg over een prima leven wat ze hier gehad hebben.

Vlielanders helpen ook; samen de handen uit de mouwen.

Steeds meer Vlielanders helpen mee om de verruiging in de duinen tegen te gaan. Dank jullie wel daarvoor! De data voor de ‘handen uit de mouwen’-dagen 2024:

Zet alvast in je agenda:
20 januari, 3 februari, 24 februari, 21 september, 19 oktober, 2 november (Natuurwerkdag), 23 november.

Op deze zaterdagen gaan we tussen 10.00 en 15.00 uur aan de slag. De locaties zullen we aankondigen in de nieuwsbrief van de gemeente Vlieland. (Uit het kastje)

Verruigt duin/open duin

De ene grazer is de andere niet

Runderen, paarden, pony's, geiten, schapen en konijnen. Ze grazen allemaal, maar wel allemaal verschillend. Het ene dier kan een hoge of ruige begroeiing aan, andere grazers hebben juist een verfijnd voedings- en graaspatroon. Dat zit zo:

Dier	Kenmerken qua grazen
Schotse hooglander	Robuust ras met een rustig karakter. Eet ruigte en lange grassen. Heeft alleen onder tanden. Draait zijn tong om het gras en snijdt het met zijn ondertanden af.
Paard/pony	Eten net iets minder lang en taai gras. Doordat ze boven- en ondertanden hebben kunnen ze vegetatie korter grazen dan een rund.
Nederlandse landgeit	Kunnen in korte tijd veel struiken opeten. Ook boompjes Amerikaanse Vogelkers. Ze eten vegetatie zeer kort en egaal af. Goed tijdelijk inzetbaar.
Soay schaap	Grazen ook op duinhellingen. Ze hebben boven kiezen en onder snijtandjes. Graast zoals een tondeuse.
Duinkonijn	Houdt van kort gras en zorgt zelf ook dat het gras kort blijft. Door het graven van holen blijft het duin open en kan verstuiving weer op gang komen. In verlaten konijnenholen kunnen tapuiten gaan broeden.

Nieuwe kudde

En hoe gaat het met de Rotterdamse langoren?

Op 7 januari jl. arriveerden er 26 duinkonijnen uit de Maasvlakte bij Rotterdam. Deze werden uitgezet op een plek waar nog oude konijnenburchten waren tussen Pad van 30 en Pad van 20 aan de Noordkant. Een spannend project waar heel veel voorbereiding aan vooraf ging. Alles was gericht op het welzijn van het konijn. Europees waren we hiermee in het nieuws. Doel is natuurlijk om weer veel meer konijnen in het duin terug te krijgen.

Konijnen uit Rotterdam

Op jacht (met de nachtkijker)

De maanden daarna gingen we zeer regelmatig in de avonduren op pad met de nachtkijker om te kijken of we konijnen zagen. Het zijn immers nachtdieren. Elke keer was het raak en zagen we ze. We ontdekten in de buurt waar we de konijnen uitgezet hadden al snel graverij. Na een paar maanden zagen we ook hele kleine konijneoordjes boven het gras uitsteken. Ja hoor, ze doen waar ze goed in zijn. Graven, grazen en voortplanten. We mogen dus spreken van een voorzichtig succes en afgelopen najaar hebben we dit nogmaals uitgevoerd. Hoe meer vers konijnenbloed, hoe beter. Als alles goed gaat gaan we nog een keer konijnen loslaten op dezelfde wijze.

Michael Moerman zet een konijn in een hol

Enorme machines in het duin

In 2021, 2022 en afgelopen jaar vonden er in het kader van het Europese project duinherstel ook ingrepen plaats met enorme machines van de firma Jelle Bijlsma Bv. Rigoureuze ingrepen in de duinenvalleien en in de zeereep. Wederom om het zand weer te laten stuiven over Vlieland. In de Meeuwenduinen werd in oktober jl. veel wilgen, struiken en graspakketten verwijderd. Daarna volgde Kooisplek Noord. Hier werd ook een jong dennenbosje

verwijderd. Niet alleen goed voor open duinlandschap, ook omdat dit bosje bij een natuurbrand vanuit die hoek met zuidwestenwind het bos van Poterslid en Vuurboetsduin snel in lichterlaaie zou kunnen zetten.

Vlakbij Kooisplek/Kikkerbult werden ook nog delen van twee diepe dichtgegroeide stuifkuilen kaal gemaakt, zodat daar ook de wind en zand hun gang weer kunnen gaan.

Folkert in zijn element

Onze vrijwilliger Folkert Keizer in de schijnwerper

Sinds juni 2018 komt deze Leeuwarder supervrijwilliger om de twee weken twee dagen naar Vlieland. Je zou het niet zeggen, maar hij nadert de 70 levensjaren. Een harde werker. Folkert doet veel beheerwerk als bosmaaien en motorzagen. Vooral veel snoeiwerk en dat doet hij met plezier. Een buitengewoon prettig mens. Ook aan de koffietafel kan hij mooi vertellen en zijn levenswijsheden delen. Het werd dus nodig tijd om hem in ons jaaroverzicht een plek te geven en hem nu ook eens openlijk grote dank te zeggen voor alles.

Om nog meer te genieten van al het moois dat Vlieland biedt, volg ons hier:

X (voorheen twitter):

@Bosw8erBertwin
@annemiekeophof

Insta:

@Staatsbosbeheervlie
@anke_vlie
@annemiekeophof

Bluesky:

@ankeopvlie.bsky.social

Of abonneer je op ons weblog:

www.boswachtersblog.nl/vlieland

QR-code getijdentabel

Via deze QR-code is de getijdentabel voor Vlieland Haven in 2024 te zien.

Posthuyswad plus 1 uur
Noordzeestrand Badhuys min 15 minuten

<https://getij.rws.nl/data2024/pdf/hwlv-VLIELHVN-20240101-20241231.pdf>

Staatsbosbeheer team Vlieland

Annemieke op 't Hof
teamleider a.i.

bestuurlijk, contracten, provinciaal
managementteam

Bertwin Bergman
boswachter beheer

projecten, boa,
voorbereiden werkzaamheden
bos- en natuurbeheer

Carl Zuhorn

boswachter ecologie
monitoring, flora- en faunacheck

Pieter Schaper
boswachter publiek

recreatieve voorzieningen, bebording,
veldwerk, motorzagen, boa

Anke Bruin-Kommerij
boswachter publiek

publicaties, blog, sociale media,
kampeerterrein De Lange Paal,
excursies, educatie-activiteiten

Frederika Breijer
boswachter publiek

kampeerterrein De Lange Paal,
administratie, facilitair

Miriam Kikstra-Verwoerd
boswachter publiek

kampeerterrein De Lange Paal

Yoram Olde Riekerink
boswachter beheer

vee-verzorging, veldwerk,
motorzagen

Diederik Beuzekom
boswachter beheer

trekker chauffeur, maaierwerk,
veldwerk, motorzagen

Christa Vorentjes
leerling boswachter beheer

alle voorkomende
werkzaamheden buiten

We namen afscheid van leerling Steijn Verhaak, hij heeft inmiddels een baan bij Staatsbosbeheer in Zeeland. We verwelkomden Christa Vorentjes als leerling. Een leerling is een schooljaar lang bij ons en gaat één dag in de week naar school. Ook hadden we 4 stagelopers: Stach Cornelissen, Jorian van der Molen, Floris te Bogt en Max Burgerhout

Staatsbosbeheer Vlieland

Dennenlaan 4
8899 BM Vlieland

T 0562 – 451304
E vlieland@staatsbosbeheer.nl

Mis niets en abonneer je
op ons blog:
www.boswachtersblog.nl/vlieland